

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ INNYMI PODMIOTAMI
WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3
USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU
PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE
ZA 2020 ROK**

Wstęp

- I. Patronat honorowy oraz uczestnictwo Ministra Sprawiedliwości w Komitecie honorowym
- II. Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości
- III. Rada Polityki Penitencjarnej
- IV. Rada Główna do spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym
- V. Społeczna Rada do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości
- VI. Działania informacyjne i promocyjne dotyczące alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji, podnoszące świadomość strony społecznej w zakresie działalności w tej dziedzinie Ministerstwa Sprawiedliwości
- VII. Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe, związanych z upowszechnianiem i rozwojem alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów, w szczególności mediacji
- VIII. Rada Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej
- IX. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w trakcie przebiegu tworzenia projektów aktów normatywnych
- X. Inne działania jednostek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości

Wstęp

Zgodnie z art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz.U. nr 96, poz. 873 z późn. zm.) Minister lub wojewoda przyjmują, w drodze zarządzenia, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, roczny lub wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 na okres nie dłuższy niż 5 lat. Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 sierpnia 2017 r. w sprawie programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2017-2020 (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości z 2017 r., poz. 178) w Ministerstwie Sprawiedliwości przyjęto 4-letni *Program współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2017-2020*, zwany dalej *Programem*. Wskazany w *Programie* sposób realizacji przewiduje przygotowanie przez Departament Strategii i Funduszy Europejskich corocznie do dnia 30 kwietnia sprawozdania z realizacji *Programu* za rok poprzedzający. Sprawozdanie jest następnie publikowane na stronie BIP Ministerstwa Sprawiedliwości.

Celem głównym *Programu* jest zwiększenie wzajemnego zaufania obywateli, organizacji pozarządowych, a także instytucji państwa w przestrzeni sprawiedliwości, w tym w szczególności Ministerstwa Sprawiedliwości.

Współpraca Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi może przyjmować różne formy. Należy do nich zarówno bezpośrednia współpraca poszczególnych jednostek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości, Departamentów i Biur, realizujących konkretne formy współpracy, takie jak m.in. prowadzenie przez resort procesu konsultacji publicznych, czy też formuła patronatu Ministra nad projektami realizowanymi przez organizacje, oraz działalność polegająca na funkcjonowaniu przy Ministerstwie Sprawiedliwości ciał opiniodawczo-doradczych, w skład których wchodzi między innymi przedstawiciele organizacji pozarządowych. Aktualnie przy Ministerstwie Sprawiedliwości

działają: Społeczna Rada do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, Rada Polityki Penitencjarnej, Rada Główna do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym oraz Rada Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Edukacji Prawnej. Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości realizuje współpracę na płaszczyźnie finansowej poprzez wykorzystanie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej jako źródła finansowania działań organizacji pozarządowych oraz podejmując formułę patronatu Ministra nad projektami realizowanymi przez organizacje.

I. Patronat honorowy oraz uczestnictwo Ministra Sprawiedliwości w Komitecie honorowym

Zgodnie ze wskazanymi w *Programie współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2017-2020* formami współpracy w 2020 roku w Ministerstwie Sprawiedliwości realizowana była jedna z wymienionych form współpracy w postaci patronatów Ministra Sprawiedliwości nad projektami realizowanymi przez organizacje pozarządowe oraz udział w komitetach honorowych.

Patronaty i uczestnictwo w komitetach honorowych realizowane do dnia 30 września 2020 r. odbywały się według *Regulaminu obejmowania honorowym patronatem Ministra Sprawiedliwości oraz uczestnictwa Ministra Sprawiedliwości w Komitecie honorowym* z dnia 1 sierpnia 2015 r.

W dniu 1 października 2020 r. wprowadzony został nowy *Regulamin obejmowania honorowym patronatem Ministra Sprawiedliwości, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz uczestnictwa w Komitecie honorowym*. Według nowego regulaminu honorowy patronat oraz udział w Komitecie honorowym może zostać udzielony tak jak poprzednio przez Ministra Sprawiedliwości jako wyróżnienie podkreślające szczególny charakter przedsięwzięć bezpośrednio związanych z zakresem działania Ministerstwa Sprawiedliwości. Ponadto wydarzenia lub przedsięwzięcia o innej randze, które są związane z zakresem działania Ministerstwa Sprawiedliwości, mogą zostać objęte patronatem

honorowym lub członkostwem w Komitecie Honorowym również przez Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu. Patronat honorowy lub uczestnictwo w Komitecie Honorowym przyznawane jest przede wszystkim inicjatywom mającym zasięg i znaczenie międzynarodowe, ogólnopolskie lub regionalne, których zakres tematyczny dotyczy działań Ministerstwa Sprawiedliwości.

**Lista patronatów honorowych MS przyznanych w 2020 r. organizacjom pozarządowym
i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego**

Lp.	Przedsięwzięcie objęte patronatem	Organizator
1	Ogólnopolska Naukowa Debata Mediacyjna na temat podmiotowości, praw i dobra dziecka w konflikcie rodzinnym pt: "Uwaga dziecko!" w dniu 24.01.2020 r. we Wrocławiu	Stowarzyszenie Wrocławskie Centrum Mediacji
2	projekt Kobiety Straży 2020 w terminie styczeń-marzec 2020	OSP Maków Podhalański Dolny
3	"Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych" w dniu 01.03.2020 r. w Gliwicach	Stowarzyszenie WiN Wolność i Niezawisłość
4	XVII Ogólnopolska Konferencja Szkoleniowo-Organizacyjna pt. "Archiwizacja dokumentacji instytucji wymiaru sprawiedliwości jako zapis czynności kancelaryjnych", w dniach 05-08.05.2020 r. w Poznaniu (Konferencja została przełożona na 2021 r.)	Stowarzyszenie Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości
5	8 Kongres Rodzicielstwa Zastępczego w dniu 16.06.2020 r. w Warszawie (Kongres nie odbył się w podanym terminie)	Fundacja Polki Mogą Wszystko, Koalicja na Rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej
6	Międzynarodowa Prawnicza Konferencja pt. "Ewolucja zasady ochrony życia rodzinnego: czy instytucje mogą przejąć rolę rodziny?"	Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ INNYMI PODMIOTAMI WYMIENIONYMI
W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE ZA 2020 ROK

	w dniu 21.05.2020 r.	
7	Międzynarodowa Konferencja NOWY DIALOG - szkolenie i zatrudnienie osób pozbawionych wolności - nowoczesny model readaptacji społecznej, termin wrzesień 2020 r. w Lublinie	Pracodawcy Ziemi Lubelskiej
8	projekt: Odkluczanie: Teatr w więzieniu, w dniach 15.07.2020 r. - 31.12.2020 r. w Zakładzie Karnym Nr 1 we Wrocławiu (zgoda na objęcie patronatem pod warunkiem przesunięcia terminu po epidemii)	Fundacja Jubilo
9	II Ogólnopolski Konwent pt.: "Współpraca międzysektorowa i innowacje na rzecz bezpieczeństwa drogowego" w dniu 02.10.2020 r. (lub 06.05.2021 r.) w Warszawie	Fundacja „Nadzieja” Osób Poszkodowanych w Wypadkach Drogowych OPP
10	członkostwo MS w Komitecie Honorowym - IV Międzynarodowy Kongres Ruchu „Europa Christi - Mundus Christi" pt. „Wartości chrześcijańskie podstawą ładu międzynarodowego", sesja pt. „Św. Jan Paweł II Papież Tysiąclecia - Doktor Kościoła i Patron Europy" połączona z wręczeniem Nagrody im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia kard. Gerhardowi Ludwigowi Müllerowi, w dniu 15.10.2020 r. w Lublinie	Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL
11	Szkoła Liderów - Administracja pod kontrolą, edycja w terminie od 01.01.2021 r.	Warszawskie Seminarium Aksjologii Administracji
12	II Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Społeczna działalność na rzecz więźniów i ich	Jednym ze współorganizatorów jest Stowarzyszenie "PATRONAT"

	rodzin" w dniu 24.02.2020 r. w Warszawie	(pozostali współorganizatorzy: UKSW; Wyższa Szkoła Penitencjarystyki i Kryminologii; Akademia Pedagogiki im. Grzegorzewskiej)
13	III Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Społeczna działalność na rzecz więźniów i ich rodzin" w dniu 22.02.2021 r. w Warszawie	Jednym ze współorganizatorów jest Stowarzyszenie "PATRONAT" (pozostali współorganizatorzy: UKSW; Wyższa Szkoła Penitencjarystyki i Kryminologii; Akademia Pedagogiki im. Grzegorzewskiej)

Honorowe patronaty udzielone przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz udział w Komitecie Honorowym Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

1. II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pn. „Działalność resocjalizacyjna, pomoc postpenitencjarna i opieka duszpasterska w systemie penitencjarnym”;
2. VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Za kurtyną resocjalizacji. Karanie, terapia, resocjalizacja. W poszukiwaniu optymalnych rozwiązań”;
3. „Między narodowa Konferencja NOWY DIALOG – szkolenie i zatrudnianie osób pozbawionych wolności – nowoczesny model readaptacji społecznej”;
4. Targi Policji i Bezpieczeństwa Publicznego POLSECURE;
5. II edycja wystawy prac malarskich o tematyce „Arteterapia Malarstwem – czyli Twórcza Resocjalizacja”;
6. Ogólnopolski Konkurs Twórczości Więziennej – Bydgoszcz 2020;
7. IV edycja Ogólnopolska Akcji honorowego oddawania krwi „Służymy Pomocą – mamy to we krwi”.

II. Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości

W ramach realizacji zadań na rok 2020 Dysponent Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości zawarł z podmiotami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych 60 umów, na zadania związane z pomocą pokrzywdzonym przestępstwem, przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości oraz pomocą postpenitencjarną. Podział zawartych umów wyglądał następująco: na zadania związane z pomocą pokrzywdzonym przestępstwem zawarto 3 umowy, na zadania związane z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości zawarto 20 umów, na zadania związane z pomocą postpenitencjarną zawarto 37 umów.

Ponadto należy również zaznaczyć, że w wyniku zawartych umów wieloletnich na realizację zadań w 2019 r., w kolejnym roku działalności, tj. 2020 liczba umów finansowych wynosiła 63 umowy. Wskazane powyżej umowy wieloletnie na realizację zadań w 2020 r. dotyczyły działań związanych z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości – 6 umów oraz pomocą pokrzywdzonym przestępstwem – 57 umów.

Wszystkie wskazane powyżej umowy zawarto z jednostkami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych. Informacje o działalności Funduszu Sprawiedliwości dostępne są na stronie internetowej Funduszu Sprawiedliwości pod adresem:

<https://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl/>

Wykaz jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i niedziałających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji, które w 2020 roku otrzymały dotacje celowe na realizację zadań powierzonych ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości:

1. Caritas Archidiecezji Gdańskiej;
2. Caritas Diecezji Bielsko – Żywieckiej;
3. Caritas Diecezji Gliwickiej;
4. Caritas Diecezji Gnieźnieńskiej;
5. Caritas Diecezji Kieleckiej;
6. Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej;
7. Caritas Diecezji Sandomierskiej;
8. Caritas Diecezji Siedleckiej;

9. Centrum Aktywności Społecznej Pryzmat;
10. Częstochowskie Stowarzyszenie ETOH;
11. Diecezjalna Fundacja Ochrony Życia;
12. Dom Wspólnoty Barka w Drezenku;
13. Elbląskie Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej;
14. Fundacja Alegoria;
15. Fundacja Altum;
16. Fundacja Centrum Pomocy Pokrzywdzonym;
17. Fundacja Chrześcijańska NEBO;
18. Fundacja Compassio;
19. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę;
20. Fundacja Dies Mei;
21. Fundacja Dziecko w Centrum;
22. Fundacja Edukacja z Wartościami;
23. Fundacja Edukacji Nowoczesnej;
24. Fundacja Ex Bono;
25. Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego;
26. Fundacja Instytut Św. Brata Alberta;
27. Fundacja Jesteśmy dla was;
28. Fundacja Lux Veritatis;
29. Fundacja Mamy i Taty;
30. Fundacja Polskiego Państwa Podziemnego;
31. Fundacja POMOST;
32. Fundacja Pro Futuro Theologiae;
33. Fundacja Profeto.pl;
34. Fundacja Promocji Mediacji i Edukacji Prawnej Lex Nostra;
35. Fundacja Resocjalizacji i Readaptacji Społecznej TULIPAN;
36. Fundacja Rozwoju Patria;
37. Fundacja Strażnik Pamięci;
38. Fundacja Wspierania Inicjatyw Lokalnych Probus;

39. Fundacja Wspierania Praworządności Zdążyć z Pomocą;
40. Fundacja Życie;
41. Instytut Pracy i Edukacji;
42. Instytut Prawa Ustrojowego;
43. Instytut Profilaktyki Zintegrowanej;
44. Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego;
45. Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym AGAPE;
46. Krakowskie Forum Organizacji Społecznych KraFOS;
47. Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny Żar;
48. Małopolskie Stowarzyszenie Probacja;
49. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Św. Siostry Faustyny;
50. Mokotowskie Hospicjum Świętego Krzyża;
51. Podkarpacki Ośrodek Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego;
52. Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Psychologów Macierz;
53. Radio Warszawa;
54. Stowarzyszenie Absolwentów Nauk Politycznych UW;
55. Stowarzyszenie Akademia Sportu Artura Siódmiaka;
56. Stowarzyszenie Alter Ego;
57. Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu;
58. Stowarzyszenie Fidei Defensor;
59. Stowarzyszenie Hojne Serca im. Św. Jana Pawła II;
60. Stowarzyszenie im. Juliusza Lea;
61. Stowarzyszenie INTEGRACJA NA PLUS;
62. Stowarzyszenie Integracji Rodzin PRZYSTAŃ;
63. Stowarzyszenie Integracyjne Wspólnoty Barka;
64. Stowarzyszenie na Rzecz Integracji i Rozwoju Społecznego GRONO;
65. Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA;
66. Stowarzyszenie Nowa Kultura;
67. Stowarzyszenie OVUM;
68. Stowarzyszenie Patria Et Lex;

69. Stowarzyszenie Penitencjarne Patronat Oddział w Białymstoku;
70. Stowarzyszenie Penitencjarne Patronat Oddział w Warszawie;
71. Stowarzyszenie Podhale – Nasz Dom;
72. Stowarzyszenie Pomoc Osobom Pokrzywdzonym Nadzieja;
73. Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna;
74. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Wychodzącym na Wolność Emaus;
75. Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. Hansa Christiana Kofoda;
76. Stowarzyszenie Pomocy Świadkom i Ofiarom Przestępstw Cyriacus;
77. Stowarzyszenie Pomorskie Centrum Terapeutyczno-Prawne Interios;
78. Stowarzyszenie POSTIS;
79. Stowarzyszenie Profilaktyki i Resocjalizacji Mateusz;
80. Stowarzyszenie Przeworsk – powiat bezpieczny;
81. Stowarzyszenie Przyjaciół Zdrowia;
82. Stowarzyszenie Samopomocowe Abakus;
83. Stowarzyszenie SOS Dla Rodziny;
84. Stowarzyszenie Sursum Corda;
85. Stowarzyszenie Trampolina dla Polski;
86. Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Bona Fides;
87. Subvenio Fundacja Interwencji Kryzysowej i Pomocy Psychologicznej;
88. Śląska Fundacja Błękitny Krzyż;
89. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka;
90. Towarzystwo Amicus;
91. Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich;
92. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;
93. Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Prawnej Sapere Aude;
94. Warszawskie Seminarium Aksjologii Administracji.

III. Rada Polityki Penitencjarnej

Członkowie Rady Polityki Penitencjarnej są powoływani przez Ministra Sprawiedliwości. Kadencja Rady trwa 4 lata. Rada obraduje na posiedzeniach a jej pracami kieruje Przewodniczący przy pomocy Prezydium Rady. W 2020 r. została powołana Rada Polityki Penitencjarnej III kadencji. Inauguracyjne posiedzenie Rady odbyło się w dniu 27 lutego 2020 r. Na inauguracyjnym spotkaniu Przewodniczący Rady Polityki Penitencjarnej wręczył akty powołania w skład Rady. Na posiedzeniu zostały zaprezentowane następujące wystąpienia:

1. Skuteczna resocjalizacja - organizacja i realizacja oddziaływań penitencjarnych ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) zatrudnienia,
 - b) nauczania,
 - c) oddziaływań terapeutycznych.
2. Realizacja ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020” szansą na rozwój formacji i poprawę bezpieczeństwa obywateli.
3. Funkcjonariusze i pracownicy Służby Więziennej - sytuacja kadrowa i płacowa.

W 2020 roku w związku z sytuacją epidemiczną wywołaną przez koronawirusa SARS-CoV-2 (poza posiedzeniem w dniu 27 lutego 2020 r.) Rada nie obradowała. Nowy skład Rady Polityki Penitencjarnej III kadencji dostępny jest na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/rada-polityki-penitencjarnej>

IV. Rada Główna do spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym

Prowadzenie spraw związanych z obsługą posiedzeń i sprawnym funkcjonowaniem Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, zwanej dalej Radą Główną, należy do zadań Wydziału Kurateli Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji. W skład Rady

Głównej zgodnie z § 2 ust 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1998 r. *w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu powoływania oraz działania Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, a także rad terenowych do spraw społecznej readaptacji* wchodzi przedstawiciele stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji oraz kościołów i związków wyznaniowych, a także związków zawodowych i samorządu zawodowego, przedstawiciele nauki.

W związku z powyższym w ramach Rady Głównej istnieje ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi takimi jak: Caritas Polska, „Centrum Wolontariatu w Lublinie”, Stowarzyszeniem MONAR, Instytutem Świętego Brata Alberta w Świnoujściu, Stowarzyszeniem „Ludzie Ludziom” we Wrocławiu, Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna, których przedstawiciele są członkami Rady Głównej.

Na inauguracyjnym posiedzeniu VI kadencji Rady Głównej, którą Prezes Rady Ministrów z dniem 17 listopada 2020 roku powołał na lata 2020 – 2024 powołane zostały dwie komisje doraźne:

- pierwsza do prac nad nowelizacją rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów *w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu powoływania oraz działania Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, a także rad terenowych do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym*, szczególnie w zakresie stworzenia formalnych ram współpracy pomiędzy Radą Główną a radami terenowymi, aby jeszcze skuteczniej współdziałać w zakresie readaptacji społecznej skazanych;

- druga do prac związanych *z przygotowaniem dokumentu strategicznego w obszarze kompletnego systemu ułatwiania readaptacji społecznej obejmującej cały proces readaptacji skazanych, który winien przyczynić się do usprawnienia tego procesu i wpłynąć na zwiększenie skuteczności resocjalizacji osób poddawanych oddziaływaniom probacyjnym*. Obecnie system pomocy skazanym jest rozproszony, uregulowany w wielu aktach prawnych co często prowadzi do rozbieżności w sposobie udzielania pomocy skazanym.

Przedstawiciele wymienionych wyżej organizacji i stowarzyszeń zasiadają w obu komisjach.

Należy także nadmienić, iż Przewodniczący Rady Głównej w dniu 7 sierpnia 2020 roku pozytywnie zaopiniował propozycję Departamentu Funduszu Sprawiedliwości w zakresie podziału środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w części postpenitencjarnej na rok 2021:

- Centralny Zarząd Służby Więziennej - 50%;
- Sądy okręgowe - 26%;
- Organizacje pozarządowe - 24%.

Informacje o statusie prawnym, składzie, działalności Rady Głównej do spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/rada-glowna-ds-spoecznej-readaptacji-i-pomocy-skanym>

V. Społeczna Rada do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości

IV kadencja Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości została powołana, jako organ pomocniczy Ministra Sprawiedliwości, na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019r. w sprawie powołania Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości z 2019 r., poz. 140).

W pracach IV kadencji Rady uczestniczy grono 17 ekspertów (m.in. mediatorów, sędziów, prawników, nauczycieli akademickich), w tym 6 reprezentantów organizacji pozarządowych.

Do zadań Rady należy proponowanie i prowadzenie działań w kierunku rozwoju alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w szczególności:

1. proponowanie rozwiązań o charakterze prawnych oraz organizacyjno – praktycznych służących rozwojowi alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji;
2. opiniowanie projektów aktów prawnych służących rozwojowi alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji;
3. opracowanie i propagowanie zasad etycznych pracy mediatora i postępowania mediacyjnego oraz standardów szkolenia mediatorów.

Zgodnie z § 3 ust. 2 Regulaminu Pracy Rady ds. ADR, przyjętego na podstawie uchwały nr 2/2019 Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2019 r., do zadań Rady należy również:

- 1) bieżące monitorowanie krajowego systemu metod ADR w zakresie zgodności z wymogami prawa unijnego;
- 2) proponowanie rozwiązań o charakterze prawnym oraz organizacyjno-praktycznym służących rozwojowi metod ADR, w szczególności mediacji;
- 3) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących metod ADR, w szczególności mediacji;
- 4) opracowywanie i udoskonalanie jednolitego modelu instytucji mediacji w polskim systemie prawa;
- 5) wypracowywanie i upowszechnianie standardów postępowania mediacyjnego, szkolenia mediatorów oraz bieżąca analiza zagrożeń w tym zakresie;
- 6) propagowanie metod ADR;
- 7) tworzenie warunków instytucjonalnych do rozwoju poszczególnych metod ADR;
- 8) podejmowanie innych działań wpisujących się w rozwój i promocję metod ADR.

Informacje o statusie prawnym, składzie oraz działalności Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości są zamieszczane na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/iv-kadencja>.

Kadencja Rady upływa z dniem 31 czerwca 2023 roku.

VI. Działania informacyjne i promocyjne dotyczące alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji, podnoszące świadomość strony społecznej w zakresie działalności w tej dziedzinie Ministerstwa Sprawiedliwości

Ta forma współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi prowadzona jest poprzez szeroki proces konsultacyjno-informacyjny. W procesie tym wykorzystywana jest wiedza, jaką dysponują organizacje społeczne, działające zarówno na poziomie centralnym, jak i lokalnym.

Do inicjatyw podejmowanych w tym zakresie należały przede wszystkim:

- a) prowadzenie i aktualizacja strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, w części dotyczącej mediacji: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/mediacje>;
- b) prowadzenie i aktualizacja profilu na portalu społecznościowym Facebook poświęconego tematyce mediacyjnej: <https://www.facebook.com/mediacja.gov/>;
- c) organizacja przez Ministerstwo Sprawiedliwości konferencji w ramach Międzynarodowego Dnia Mediacji (inicjatywa cykliczna),

Ponadto, podległa Ministrowi Sprawiedliwości Służba Więzienna prowadzi stałe działania informacyjne i promocyjne dotyczące problematyki mediacji. W jednostkach penitencjarnych dostępne są materiały promocyjne dotyczące mediacji w postaci plakatów, które umieszczone są na tablicach ogłoszeń w oddziałach mieszkalnych oraz w miejscach dostępnych dla osadzonych i ich rodzin. Ponadto za pośrednictwem zakładowych radiowęzłów i telewizji emitowane są materiały dotyczące postępowania mediacyjnego. Informatory oraz publikacje o alternatywnych sposobach rozwiązywania sporów są udostępniane osadzonym przez wychowawców, jak również mogą z nich korzystać w ramach zasobów bibliotecznych. Obszar komunikacji społecznej, bądź zagadnień prawnych na temat mediacji jako sposobu rozwiązywania sporów jest również elementem wielu programów resocjalizacyjnych. Przykładem dobrych praktyk jest program realizowany w Zakładzie Karnym nr 1 w Grudziądzu pt. „Mediacja czyni cuda”. Program dotyczy konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, wykształcenia zdolności różnicowania i prawidłowej reakcji w sytuacjach konfliktowych, osiągnięcie własnych celów przy jednoczesnym uszanowaniu godności drugiej strony. W trakcie

zajęć osadzeni uczą się umiejętności współpracy w grupie, poznania alternatywnej metody rozwiązywania konfliktów i sporów, jaką jest mediacja i korzyści z niej płynących, wykształcenia poczucia odpowiedzialności za popełniony czyn karalny, a tym samym naprawienie przez sprawcę wyrządzonych przestępstwem szkód materialnych i moralnych na rzecz pokrzywdzonego.

Tematyka mediacji jest również przedmiotem spotkań skazanych z przedstawicielami między innymi organizacji pozarządowych i sądów. Dużą popularnością cieszą się spotkania z mediatorami, które regularnie organizowane są w jednostkach penitencjarnych. Ww. działania intensyfikowane są szczególnie w trakcie trwania Międzynarodowego Tygodnia Mediacji. Z uwagi na panujący w kraju stan epidemiczny aktywność ta została przeniesiona na platformy komunikatora internetowego. Ciekawą inicjatywą jest stała współpraca Zakładu Karnego w Ławie z mediatorem (byłym funkcjonariuszem SW), który organizuje i prowadzi mediacje w sprawach skazanych. Stąd też przed skazanymi, w dostępnej dla nich formie, otwiera się droga do uporania się z ich problemami w drodze mediacji. Wychowawcy diagnozując taką potrzebę umożliwiają skazanym kontakt z mediatorem (wcześniej był to kontakt bezpośredni na terenie jednostki, w 2020 r. w związku z sytuacją epidemiczną w kraju kontakt ten jest realizowany za pomocą innych środków przekazu).

Innowacyjnym rozwiązaniem w zakresie mediacji jest wprowadzenie pilotażowego programu wdrażającego ideę sprawiedliwości naprawczej pn. „Pilotaż programu wdrażającego ideę sprawiedliwości naprawczej na terenie Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Lublinie”. Projekt realizowany jest przez Wyższą Szkołę Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie, ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

Celem projektu jest m.in.:

- rozpowszechnienie idei sprawiedliwości naprawczej oraz mediacji wśród jak największej liczby osób osadzonych, pokrzywdzonych przestępstwem, rodzin pokrzywdzonych, pełnomocników, funkcjonariuszy oraz pracowników na terenie Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Lublinie;

- zwiększenie liczby spraw kierowanych do mediacji w sprawach karnych, w tym po wyroku w okręgu Sądu Okręgowego w Lublinie oraz w okręgu Sądu Okręgowego w Zamościu;
- zwiększenie świadomości sprawców przestępstw w zakresie swojego zachowania oraz zrozumienia krzywd, jakie wyrządzili pokrzywdzonemu, jego rodzinie, własnym bliskim, a także społeczności lokalnej,
- zadośćuczynienie pokrzywdzonym i ich bliskim za wyrządzone krzywdy, umożliwienie ofiarom i ich rodzinom uzyskania psychicznej rekompensaty (np. otrzymanie przeprosin, przyznanie się do winy, ujawnienie motywów i pobudek działania).

W każdej jednostce okręgu lubelskiego zostały wyznaczone pokoje do mediacji. Raz w tygodniu odbywają się w nich dyżury mediatora, na które zgłaszają się osoby pozbawione wolności.

Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości realizuje projekt pn. „Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne” współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (nr POWR.02.17.00-IP.04-00-001/20). Celem projektu jest profesjonalizacja zawodu mediatora poprzez utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz przeprowadzenie cyklu szkoleń mediacyjnych w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, a także podniesienie wiedzy o e-mediacji oraz możliwości wykorzystania jej w sporach gospodarczych i pracowniczych. Działania realizowane w ramach ww. projektu skierowane będą przede wszystkim do: obywateli zainteresowanych skorzystaniem z postępowania mediacyjnego, organów wymiaru sprawiedliwości jako kierujących sprawy do mediacji, mediatorów, osób, które chcą uzyskać uprawnienia mediacyjne. Projekt będzie realizowany w latach 2020-2023.

Pierwszym działaniem składającym się na przedmiotowy projekt jest przeprowadzenie prac analitycznych dot. diagnozy stanu funkcjonującego w Polsce systemu mediacji, potrzeb społecznych z nim związanych oraz oczekiwań dotyczących Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM). Badanie przeprowadzane zostanie na reprezentatywnej grupie ok. 1100 respondentów, wśród których znajdą się m. in. przedsiębiorcy, pracownicy administracji

publicznej, organizacje skupiające mediatorów, sędziów, adwokatów, radców prawnych, ośrodki mediacyjne i organizacje pozarządowe.

Przedmiotowy projekt jest realizowany w partnerstwie z Centralnym Instytutem Analiz Polityczno-Prawnych, Konfederacją Lewiatan, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II oraz Regionalną Izbę Gospodarczą Pomorza. Partnerzy prowadzą Centra Arbitrażu i Mediacji, które powstały w ramach projektu Centra Arbitrażu i Mediacji utworzone w wyniku realizacji projektów wyłonionych w ramach konkursu nr POWR.02.17.00-IP.04-00-001/17 oraz nr POWR.02.17.00-IP.04-00-0010/17.

VII. Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe, związanych z upowszechnianiem i rozwojem alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów, w szczególności mediacji

W ramach współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi ma miejsce wspieranie działalności organizacji obywatelskich, wynikające z założenia, że to one najlepiej wiedzą, jakie potrzeby społeczne mogą lepiej zaspokajać podmioty przestrzeni sprawiedliwości.

Realizując wyżej wymienioną formę współpracy z organizacjami pozarządowymi, podejmowano m.in. następujące działania:

a) promocję, z wykorzystaniem mediów społecznościowych, inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz upowszechniania alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów, w szczególności mediacji,

b) udział przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, na zaproszenie organizatorów, w różnorodnych inicjatywach organizacji obywatelskich, np. w konferencjach, spotkaniach roboczych, salonach mediatorów, panelach dyskusyjnych.

VIII. Rada Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej

W zakresie działalności Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej.

Dnia 16 lipca 2019 r. Minister Sprawiedliwości wydał zarządzenie w sprawie powołania oraz nadania regulaminu pracy Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 154), na podstawie którego powołał Radę Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej, zwaną dalej: „Radą”.

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. *o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej* (Dz. U. z 2020 r., poz. 2232), zwanej dalej: „ustawą” Rada jest organem opiniodawczo – doradczym Ministra Sprawiedliwości. Stosownie do treści art. 17 ust. 3 ustawy, do zakresu działania Rady należy:

- 1) analiza wykonywania zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej;
- 2) zgłaszanie propozycji w zakresie usprawnienia organizacji udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej;
- 3) opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej;
- 4) wyrażanie opinii w innych sprawach z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej.

W celu realizacji powyższych zadań w roku 2020 r. Rada odbyła dwa posiedzenia. Podczas pierwszego z nich, które odbyło się w dniu 17 lipca 2020 r., omówiono potrzebę poprawy jakości funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, oraz zostały wyznaczone kierunki prac i obszary zmian w zakresie oczekiwań i potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto przedstawiono zakres zmian legislacyjnych w zakresie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. *o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2232 oraz z 2021 r. poz. 159). Na kolejnym posiedzeniu Rady,

które odbyło się w dniu 26 listopada 2020 r., omówiono sprawozdanie za I półrocze 2020 r. z funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej. Mając na uwadze utrzymujący się stan epidemiczny nakreślono kierunek prac legislacyjnych dostosowujących przepisy prawa do zmieniającego się otoczenia.

W celu realizacji postanowień Rady został przeprowadzony proces legislacyjny, na skutek którego dokonano nowelizacji ustawy w zakresie obowiązku doradców obywatelskich w realizacji kursów doszkalających, o których mowa w art. 11 a ustawy, w ten sposób, że na czas epidemii wprowadzono możliwość przeprowadzenia ich w całości w trybie zdalnym oraz przedłużono termin ich ukończenia w roku 2020 do dnia 30 czerwca 2021 roku.

Oprócz ww. posiedzeń Rady Ministerstwo Sprawiedliwości zorganizowało również dwa spotkania:

- 1) spotkanie robocze ekspertów Instytutu Badań Edukacyjnych z członkami Rady oraz z pracownikami Ministerstwa Sprawiedliwości, które odbyło się dnia 22 stycznia 2020 r. W czasie tego spotkania członkowie Rady mieli możliwość zapoznania się z procedurą, celami włączania kwalifikacji rynkowej do ZSK oraz kryteriami oceny zasadności wniosku i poprawności sformułowań w nim zawartych;
- 2) spotkanie robocze członków Rady, które miało miejsce 18 lutego 2020 r., było poświęcone wypracowaniu wspólnego stanowiska w zakresie ewentualnych zmian legislacyjnych, w tym rozwiązania dot. wypełniania kart pomocy przez adwokatów i radców prawnych w sposób gwarantujący zachowanie tajemnicy zawodowej oraz efektywną kontrolę jakości udzielanych porad w ramach systemu nieodpłatnej pomocy prawnej.

Członkowie Rady zaopiniowali również projekt Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości kwoty bazowej w 2021 r., na podstawie którego w 2021 r. kwota bazowa stanowiąca podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadań polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej wynosi 5 500 zł.

Warto również dodać, że w 2020 r. Ministerstwo Sprawiedliwości, w celu realizacji zobowiązania złożonego członkom Rady, przygotowało logo będące symbolem systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

IX. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w trakcie przebiegu tworzenia projektów aktów normatywnych

W ramach prowadzonych w 2020 roku przez Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego, Departament Legislacyjny Prawa Karnego oraz Departament Legislacyjny Prawa Europejskiego procesów legislacyjnych, projekty aktów normatywnych konsultowane były z kilkudziesięcioma organizacjami pozarządowymi właściwymi w odniesieniu do przedmiotu regulacji, spośród których należy wymienić w szczególności:

- Akademicki Związek Sportowy,
- Business Center Club,
- Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów,
- Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych Frontis,
- Federacja Przedsiębiorców Polskich,
- Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej,
- Federacja Związku Pracodawców Ochrony Zdrowia Porozumienie Zielonogórskie,
- Forum Związków Zawodowych,
- Fundacja Court Watch Polska,
- Fundacja im. Stefana Batorego,
- Fundacja Instytut Ochrony Praw Konsumentów,
- Fundacja Konsumentów,
- Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego,
- Fundacja Ordo Iuris,
- Fundacja Panoptykon,
- Fundacja Państwo Obywatelskie,
- Fundacja Polskie Towarzystwo Prawnicze OPUS IURIS,
- Fundacja resocjalizacji i readaptacji społecznej TULIPAN,
- Fundacja SŁAWEK,
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
- Instytut Allerhanda,
- Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym,
- Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dr Jana Sehna w Krakowie,
- Instytut Wymiaru Sprawiedliwości,

- Kasa Krajowa SKOK,
- Komisja Krajowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
- Komitet Polityki Naukowej,
- Konfederacja Lewiatan,
- Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
- Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych,
- Krajowa Izba Gospodarcza,
- Krajowa Izba Radców Prawnych,
- Krajowa Rada Komornicza,
- Krajowa Rada Kuratorów,
- Krajowa Rada Notarialna,
- Krajowa Rada Radców Prawnych,
- Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów,
- Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury,
- Międzyzakładowa Organizacja Związkowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Pracowników Sądownictwa,
- Naczelna Rada Adwokacka,
- Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”,
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa;
- NSZZ „Solidarność”,
- Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych,
- Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Syndyków i Likwidatorów,
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych NSZZ "Solidarność",
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych,
- Parlament Studentów RP,
- Polska Akademia Nauk,
- Polska Federacja Pracowników Ochrony Zdrowia oraz Stowarzyszenia Lekarzy Praktyków,
- Polska Komisja Akredytacyjna,
- Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,

- Polska Rada Biznesu,
- Polski Związek Organizatorów Turystyki,
- Polski Związek Pracodawców Prawniczych,
- Polskie Stowarzyszenie Marketingu SMB,
- Polskie Stowarzyszenie Sprzedaży Bezpośredniej,
- Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego,
- Porozumienie Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych,
- Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
- Prezydium Rady Głównej Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej,
- Rada Dialogu Społecznego,
- Rada Doskonałości Naukowej,
- Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- Rada Konsultacyjna ds. Ochrony Konsumentów przy Zarządzie Województwa Małopolskiego w Krakowie,
- Rada Krajowa Federacji Konsumentów,
- Stowarzyszenie „Prawnicy dla Polski”,
- Stowarzyszenie Amici Curiae,
- Stowarzyszenie Amnesty International,
- Stowarzyszenie Aquila,
- Stowarzyszenie Asesorów i Komorników Sądowych „Res Iudicata”,
- Stowarzyszenie Bractwo Więzienne Samarytania,
- Stowarzyszenie Konsumentów Polskich,
- Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej,
- Stowarzyszenie Notariuszy RP,
- Stowarzyszenie Penitencjarne Patronat,
- Stowarzyszenie PR i Promocji Uczelni Polskich „Prom”,
- Stowarzyszenie Pracodawcy RP,
- Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski,
- Stowarzyszenie Prokuratorów "LEX SUPER OMNIA",
- Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej,
- Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX IUSTA,

- Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej,
- Stowarzyszenie Rzeczników Konsumentów,
- Stowarzyszenie Sędziów „Themis”,
- Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”,
- Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”,
- Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce,
- Stowarzyszenie Sędziów Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych (SSUiR),
- Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych,
- Zrzeszenie Studentów Polskich,
- Związek Banków Polskich,
- Związek Powiatów Polskich,
- Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
- Związek Przedsiębiorstw Finansowych,
- Związek Rzemiosła Polskiego,
- Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej.

X. Inne działania jednostek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości

W ramach prac Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich, jako jednostki organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości wyznaczonej do wiodącej roli w zakresie koordynacji prac oraz organizowania współpracy z organizacjami pozarządowymi, w 2020 roku powołano stanowisko Koordynatora do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Do zadań Koordynatora należy m.in.:

1. Koordynacja realizacji wytycznych wynikających z zatwierdzonego programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi.
2. Koordynowanie całości procesów współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi.
3. Analiza potrzeb organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowej współpracy.
4. Tworzenie i prowadzenie aktualnej bazy organizacji pozarządowych pełniących funkcję listy konsultacyjnej.

5. Czuwanie nad prawidłowością realizacji zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi.
6. Koordynacja przebiegu konsultacji z organizacjami pozarządowymi.
7. Koordynowanie prac nad przygotowaniem programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi na kolejne lata.
8. Udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach, innych formach wymiany doświadczeń oraz pracach zespołów roboczych w zakresie tematyki współpracy z organizacjami pozarządowymi.
9. Udzielanie informacji na temat realizacji obowiązującego z programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi.
10. Współpraca z właściwymi Departamentami i Biurami Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawach dotyczących współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi.
11. Opracowywanie raportu z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.
12. Przygotowanie oceny realizacji programu współpracy po zakończeniu okresu jego obowiązywania.

Na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości powstała również zakładka poświęcona współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi zawierająca informacje o aktualnym *Programie współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi*, rocznych sprawozdaniach z realizacji współpracy, konsultacjach publicznych oraz dane kontaktowe do Koordynatora. Link do strony:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/wspolpraca-z-organizacjami-pozarządowymi>

Za pomocą zamieszczonego na tej stronie formularza kontaktowego możliwe jest samodzielne zgłoszenie się organizacji do bazy interesariuszy, ze wskazaniem danych kontaktowych, obszaru zainteresowań oraz przesłaniem uwag, informacji lub pytań.

Link do webankiety:

<https://www.webankieta.pl/ankieta/548104/formularz-kontaktowy.html>

W związku z upływem terminu obowiązywania *Programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi*

w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2017-2020 w Departamencie Strategii i Funduszy Europejskich podjęto w 2020 roku prace nad opracowaniem nowego *Programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025*. Konsultacje *Programu* odbywały się za pośrednictwem strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Nowy program został zatwierdzony jako załącznik do Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie Programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025 (poz. 245). Link do strony:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/program-wspolpracy>

Przedstawiciele Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego brali udział w następujących wydarzeniach z udziałem organizacji pozarządowych:

- "Forum Płatnicze. Covid-19 & Regulacje" – webinarium z 18 listopada 2020 r., które odbyło się z inicjatywy podmiotów skupionych w Związku Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce. W ramach spotkania przeprowadzono prezentację dot. funkcjonowania rynku obrotu wierzytelnościami w czasie pandemii. Przedmiotem dyskusji były ograniczenia związane ze stanem epidemii COVID-19 w obszarze szeroko rozumianego postępowania cywilnego, postulaty przedsiębiorstw finansowych dot. usprawnienia e-sądu oraz bieżące problemy związane z funkcjonowaniem egzekucji sądowej;
- Spotkanie online w dniu 24 listopada 2020 r. z przedstawicielem Sądu Polubownego ULTIMA RATIO przy Stowarzyszeniu Notariuszy RP, poświęcone prezentacji możliwości systemu teleinformatycznego służącego obsłudze postępowań prowadzonych przed sądem polubownym;
- Panel dyskusyjny w dniu 13 października 2020 r. pt. „Droga do wprowadzenia w Polsce modelu wspieranego podejmowania decyzji” w ramach V Łódzkiego Regionalnego Konwentu Osób z Niepełnosprawnościami.

Ponadto w Departamencie Legislacyjnym Prawa Cywilnego opracowano projekt zakładki, na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości, poświęconej likwidacji instytucji ubezwłasnowolnienia i promocji modelu wspieranego podejmowania decyzji. W konsekwencji czego strona Ministerstwa Sprawiedliwości została rozbudowana o dodatkową zakładkę. Link do strony:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/model-wspieranego-podejmowania-decyzji>

Dzięki utworzeniu przedmiotowej zakładki możliwe są wstępne konsultacje (w szczególności z organizacjami pozarządowymi i innymi zainteresowanymi podmiotami), dzięki którym będzie możliwe ustalenie, jakiego wsparcia w funkcjonowaniu społecznym potrzebują i oczekują osoby z niepełnosprawnościami, co w konsekwencji umożliwi wprowadzenie w miejsce ubezwłasnowolnienia modelu wspieranego podejmowania decyzji w kształcie odpowiadającym tym potrzebom i oczekiwaniom.

Departament Zawodów Prawniczych w ramach realizacji programu unijnego „Support to strengthen insolvency framework in Poland” prowadzonego na zlecenie Komisji Europejskiej oraz w związku z przygotowaniem do transpozycji do polskiego porządku prawnego *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości)*, we współpracy z wykonawcą projektu unijnego, tj. kancelarią Ernst & Young Law Tałasiewicz, Zakrzewska i Wspólnicy sp.k. („EY Law”) zorganizował dwa cykle warsztatów on-line, dostępnych dla instytucji i organizacji objętych zazwyczaj konsultacjami publicznymi i uzgodnieniami z zakresu prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego, na temat proponowanych kierunków zmian w polskim prawie restrukturyzacyjnym i upadłościowym oraz sytuacji sądownictwa upadłościowego w Polsce. Warsztaty odbyły się w dniach 29.10.2020 oraz 17.12.2020.

Biuro Dyrektora Generalnego w sposób ciągły współpracuje z dwiema organizacjami zajmującymi się aktywizacją zawodową osób z niepełnosprawnościami. Każde ogłoszenie o naborze na wolne stanowisko w służbie cywilnej w Ministerstwie Sprawiedliwości

przekazywane jest do organizacji działającej na rzecz osób z niepełnosprawnościami „Integracja” oraz do Warszawskiej Agencji Zatrudnienia Osób z Niepełnosprawnościami. Ponadto, zgodnie z ustawą o służbie cywilnej, każde ogłoszenie o naborze zawiera klauzulę informującą o wskaźniku zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w urzędzie oraz informację o warunkach związanej z tym możliwości skorzystania przez osoby z niepełnosprawnościami z pierwszeństwa w zatrudnieniu. W ogłoszeniu zawierana jest również informacja dotycząca warunków pracy na stanowisku oraz dostosowania budynków ministerstwa do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także zachęta dla osób z niepełnosprawnościami do aplikowania na wolne stanowisko w służbie cywilnej.

Ponadto wskazać należy, iż podległa Ministrowi Sprawiedliwości Służba Więzienna również podejmuje współpracę z podmiotami, o których mowa w art. 38 Kodeksu karnego wykonawczego. Cel wykonania kary pozbawienia wolności wskazuje na potrzebę i konieczność wzbudzania w skazanych woli współdziałania w kształtowaniu ich społecznie pożądaných postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego i tym samym powstrzymania się od powrotu do przestępstwa (art. 67 Kkw.). Na mocy art. 4 Ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej formacja jest zobowiązana do współdziałania z organami państwowymi i samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, fundacjami, organizacjami oraz instytucjami, których celem jest współpraca w wykonywaniu kary pozbawienia wolności, jak również z kościołami, związkami wyznaniowymi, szkołami wyższymi i placówkami naukowymi oraz osobami godnymi zaufania. Ustawodawca wyznaczył w tym zakresie rolę również organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, wskazując w art. 38 Kodeksu karnego wykonawczego na możliwość współdziałania ze Służbą Więzienną w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, w szczególności związanych z pozbawieniem wolności.

Środowisko lokalne jest niezmiernie ważnym ogniwem w pracy resocjalizacyjnej, które daje skazanemu poczucie przynależności oraz pozwala na właściwe niwelowanie zdiagnozowanych deficytów. Służba Więzienna jest otwarta na tego rodzaju inicjatywy i z dużym powodzeniem współdziała z podmiotami zewnętrznymi stale poszerzając ofertę

oddziaływań readaptacyjnych. Organizacje pozarządowe proponują często innowacyjne formy działania. Nowatorstwo podejmowanych przez nie działań polega przede wszystkim na zdolności tworzenia procedur, wzorców zachowań i modeli organizacyjnych w naturalny sposób wyrastających z otoczenia, w którym są wprowadzane. III sektor to w znacznej mierze organizacje działające na rzecz włączenia do życia społecznego grup marginalizowanych, osób w dużym stopniu zależnych od państwowych instytucji pomocy społecznej. Organizacje pozarządowe wspierają działania Służby Więziennej, a bywa również, że w sytuacji, gdy instytucje państwowe nie dysponują wystarczającą ofertą pomocową – wspierają je w procesie readaptacji i reintegracji społecznej skazanych. Innowacyjnym i cennym dla więziennictwa jest fakt, że stowarzyszenia koncentrują się nie tylko na pracy z byłym więźniem, lecz także z jego rodziną.

W 2020 r. funkcjonowało 1053 porozumień podpisanych przez jednostki organizacyjne Służby Więziennej z podmiotami, o których mowa w art. 38 i 41 Kodeksu karnego wykonawczego.

W tym zakresie działania podjęte zostały również przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej. W związku z sytuacją epidemiczną w kraju pilnego rozwiązania wymagała sytuacja osadzonych deklarujących bezdomność, którzy w tym czasie opuszczają placówki penitencjarne. W ww. zakresie Służba Więzienna podjęła współpracę ze Stowarzyszeniem POSTIS z Lublina realizując projekt „Pokonać bezdomność. Program Pomocy osobom bezdomnym. Edycja 2020”, którego celem było wsparcie byłych więźniów w kryzysie bezdomności. Tylko w listopadzie i grudniu 2020 r. pomocy udzielono 50 osobom. Zapewniono im tymczasowe miejsce pobytu, przekazano e-kody na zakupy żywności i środków ochrony osobistej oraz zapewniono e-poradę. Wsparcie zostało udzielone byłym więźniom z 36 zakładów karnych i aresztów śledczych w Polsce.

Ponadto Dyrektor Generalny Służby Więziennej podpisał w dniu 16 października 2020 roku porozumienie z Polskim Związkiem Głuchych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z dysfunkcją słuchu. Intencją stron była współpraca mająca na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się zjawiska izolacji i wykluczenia społecznego osadzonych z dysfunkcją słuchu przebywających w zakładach karnych i aresztach śledczych, oraz właściwa koordynacja działań wyżej wymienionych organów. Służba Więzienna, korzystając

z profesjonalnego wsparcia, dążyć będzie do umożliwienia osadzonym z korzystania w pełni z obowiązujących norm prawnych oraz udziału w życiu społecznym na równi z innymi skazanymi. Uznać należy, że czynnikiem dyskryminującym i określającym niższą pozycję osób głuchych względem osób bez niepełnosprawności słuchu jest bariera komunikacyjna i nierespektowanie lub brak zrozumienia odrębności kulturowo-językowej osób głuchych. Dotyczy to zwłaszcza osób komunikujących się w polskim języku migowym, słabo znających język polski, w sytuacjach kontaktu z urzędem czy wymiarem sprawiedliwości.